חוק כביש ארצי לישראל, תשנ"ה-1994*

הגדרות ופרשנות

1. (א) בחוק זה –

"החברה" - חברת כביש חוצה ישראל בע"מ;

"הכביש" - כביש מספר 6 כפי שהוא מסומן בתכנית, ודרכים נוספות שייקבעו לפי סעיף 2(ב);

"חוק התכנון" - חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965;

"חוק לתיקון דיני הרכישה" - חוק לתיקון דיני הרכישה לצרכי ציבור, תשכ"ד-1964;

"פקודת הקרקעות" - פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943;

"השרים" - שר האוצר ושר הבינוי והשיכון;

"התכנית" - תכנית מיתאר ארצית מס' 31א כפי שתהיה בתוקף מעת לעת.

(ב) לכל מונח בחוק זה תהיה המשמעות שיש לו בחוק התכנון ובפקודת הקרקעות, לפי הענין, זולת אם יש בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם אותה משמעות.

תחולה

2. (א) חוק זה יחול על הקרקעות הכלולות בתוואי הכביש לרבות המחלפים וקטעי הדרכים המסומנים בתכנית כחלק מתוואי הכביש.

(ב) השרים רשאים לקבוע בצו כי הוראות חוק זה יחולו גם על הקרקעות שיצויינו בו, בתוואים של דרכים נוספות הכלולות בתכנית או בתכניות מאושרות אחרות, המתחברות לכביש ומהוות המשך של התוואי הראשי שלו ככביש אורך או של התוואים המהווים התפצלות של הכביש.

רכישת קרקעות הכביש

3. רכישת קרקעות הכביש תיעשה לפי פקודת הקרקעות, בכפוף להוראות חוק זה.

תפיסת החזקה בקרקעות הכביש

4. על תפיסת החזקה בקרקעות הכביש יחולו הוראות אלה:

(1) החברה וכל מי שפועל מטעמה יהיו רשאים להיכנס לקרקע ולתפוס בה חזקה ללא צו של בית משפט, ואולם אם פנה בעל הקרקע או המחזיק בה לבית משפט בבקשה למנוע או להפסיק את תפיסת החזקה בקרקע, יהיה בית המשפט רשאי ליתן צו כאמור, רק אם הוכח להנחת דעתו כי נפל פגם בהליכי הפרסום בהתאם לפקודת הקרקעות; אולם לענין תפיסת החזקה בבית מגורים, שבנייתו נסתיימה לפני תחילתו של חוק זה, יחולו הוראות פקודת הקרקעות.

(2) מבלי לגרוע מכלליות הוראות פסקה (1), סכסוך על גובה הפיצויים המגיעים לבעל זכות בקרקעות הכביש או הגשת תביעה לפיצויים כאמור, לא יהוו עילה לעיכוב הכניסה לקרקע או לתפיסת החזקה בה.

הזכויות בקרקעות הכביש

5. הזכויות שתרכוש החברה בקרקעות הכביש יירכשו לטובת המדינה ויירשמו על שמה.

פיצויים

6. (א) השמאי הממשלתי הראשי ינחה בכתב את החברה לענין סכומי הפיצויים שתשלם לפי חוק זה, בהתאם להוראות פקודת הקרקעות, החוק לתיקון דיני הרכישה והוראות חוק זה.

(ב) לפי בקשת בעל זכות בקרקע תודיע לו החברה על סכומי הפיצויים שישולמו לו בהתאם להנחיות השמאי הממשלתי כאמור בסעיף קטן (א) והנימוקים לקביעתם.

(ג) הסכימו החברה ובעל הזכות בקרקע על סכומי הפיצויים שישולמו בעד הזכות בקרקע, תשלם החברה את הפיצויים המוסכמים תוך שלושים ימים מיום ההסכמה, אלא אם כן הסכימו ביניהם על מועד אחר לתשלום.

(ד) לא הסכימו החברה ובעל הזכות בקרקע על סכום הפיצויים שישולמו, יהיה כל אחד מהם רשאי להעביר את התביעה להכרעה בועדת פיצויים שתוקם לפי סעיף 7, ואולם תוך שלושים

---

* פורסם ס"ח תשנ"ה מס' 1493 מיום 20.12.1994 עמ' 38 (ה"ח תשנ"ד מס' 2295 עמ' 565).

תוקן ס"ח תשס"ט מס' 2209 מיום 10.8.2009 עמ' 328 (ה"ח הממשלה תשס"ט מס' 436 עמ' 348, 514) – תיקון מס' 1 בסעיף 28 לחוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 7), תשס"ט-2009; תחילתו ביום 1.1.2010.

נבו הוצאה לאור בע"מ nevo.co.il המאגר המשפטי הישראלי
http://www.nevo.co.il/Law_Word/law01/185_001.doc

ימים ממועד העברת התביעה כאמור, תשלם החברה לבעל הזכות בקרקע את סכום הפיצויים בשל הזכות הנרכשת, בהתאם להוראות פקודת הקרקעות, החוק לתיקון דיני הרכישה והוראות חוק זה, לפי שומת השמאי הממשלתי.

ועדת פיצויים

7. (א) תוקם ועדת פיצויים, אחת או יותר, שזה הרכבה:

(1) שופט שימנה שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה יושב ראש הועדה;

(2) שני נציגים שימנה שר המשפטים בהסכמת שר האוצר, שלפחות אחד מהם הוא נציג ציבור בעל השכלה משפטית או בעל נסיון וידע במקרקעין.

(ב) תקופת כהונתם של חברי ועדת הפיצויים תהיה ארבע שנים וניתן להאריכה בארבע שנים נוספות.

(ג) פקעה כהונתו של חבר ועדת הפיצויים במהלך תקופת כהונתו, ימונה חבר חדש במקומו ליתרת תקופת כהונתו, בהתאם לאמור בסעיף קטן (א).

(ד) כהונתו של חבר ועדת הפיצויים תפקע לפני תום התקופה שלה נתמנה, אם התקיים אחד מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) הורשע בעבירה שיש עמה קלון;

(3) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו.

סמכות ועדת פיצויים

8. (א) ועדת הפיצויים תקבע את סכומי הפיצויים שישולמו לבעל זכות בקרקע בהתאם להוראות פקודת הקרקעות, החוק לתיקון דיני הרכישה והוראות חוק זה.

(ב) סמכות שר האוצר לפי סעיף 20(2)(ג) לפקודת הקרקעות תהיה נתונה לועדה אף מן השיקולים של מהות הזכויות הנרכשות, משך ההחזקה כדין בפועל בקרקע וכל שיקול שמטרתו למנוע עוול.

(תיקון מס' 1) תשס"ט-2009

(ג) הועדה תהיה רשאית, בהסכמת רשות מקרקעי ישראל ובהסכמת הזכאי לפיצויים, להמיר את סכומי הפיצויים, כולם או חלקם, בקרקע חליפית ששוויה דומה, לפי קביעת השמאי הממשלתי; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מהסדרים לחילופי קרקעות שייקבעו בהסכמה בין רשות מקרקעי ישראל לבין המחזיקים בקרקע.

ראיות וסדרי דין

9. (א) ועדת הפיצויים לא תהיה כפופה לדיני הראיות.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר סדרי דין לועדה; יושב ראש ועדת הפיצויים רשאי להורות לגבי כל ענין הנוגע לסדרי דין, שלא נקבעה לגביו הוראה בחוק או בתקנות.

ערעור

10. (א) החברה ובעל הזכויות בקרקע שהוראות חוק זה חלות עליה, רשאים תוך ארבעים וחמישה ימים מיום המצאת החלטת ועדת הפיצויים, לערער על סכומי הפיצויים שקבעה הועדה לפני בית המשפט המחוזי.

(ב) על החלטת בית המשפט המחוזי, כאמור בסעיף קטן (א), ניתן לערער ברשות לבית המשפט העליון בשאלות משפטיות בלבד.

שמירת הוראות

11. (א) אין בהוראות חוק זה כדי לשנות מהוראות סעיף 12 לפקודת הקרקעות, לרבות ההוראה שבו לפיה יקובל כשוויה של הקרקע אותו הסכום שהיה מתקבל ממכירת הקרקע אילו נמכרה בשוק על ידי המוכר מרצונו הטוב ובכפוף להוראות האחרות שבסעיף 12 האמור.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מיתר הוראות פקודת הקרקעות והחוק לתיקון דיני הרכישה, לענין הערכה או קביעה של סכומי הפיצויים.

ביצוע סלילת הכביש

12. לענין העבודות לסלילת הכביש, יראו את החברה כפועלת מטעם המדינה, והוראות סעיף 261 לחוק התכנון יחולו על העבודות.

סמכות בית משפט

13. על אף האמור בסעיף 2 לפקודת הקרקעות, הסמכות לדון בכל ענין הנוגע לתפיסת החזקה בקרקעות הכביש ולפיצויים בשל רכישת זכויות בהם תהיה נתונה לבית המשפט המחוזי בירושלים, זולת אם קבע שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, בית משפט

נבו הוצאה לאור בע"מ nevo.co.il המאגר המשפטי הישראלי
http://www.nevo.co.il/Law_Word/law01/185_001.doc

מחוזי אחר לענין זה.

שמירת סמכויות

14. (א) החברה תפעל לענין חוק זה בשם המדינה, ואולם אין בכך כדי לגרוע מסמכות המדינה לפעול בעצמה באמצעות שר האוצר.

(ב) אין בהוראות חוק זה כדי לפגוע בסמכויות שר האוצר לפעול לגבי קרקעות הכביש לפי פקודת הקרקעות, מקום שלא הופעלה סמכות לפי חוק זה.

ביצוע ותקנות

15. השרים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

אברהם (בייגה) שוחט
שר האוצר

בנימין (פואד) בן-אליעזר
שר הבינוי והשיכון

עזר ויצמן
נשיא המדינה

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבח וייס
יושב ראש הכנסת

נבו הוצאה לאור בע"מ nevo.co.il המאגר המשפטי הישראלי
http://www.nevo.co.il/Law_Word/law01/185_001.doc